

Lisänen Raamatun suomennoksen selvittelyyn

K. Suomalainen julkaisi v. 1906 52-sivuisen »kielellisen tutkielman», jonka nimi on »Matteuksen evankeliumi raamatunkäännös-komitean suomennoksena v:lta 1906». Vihkonen on tietääkseni ollut varsinkin nuoremman polven kielimiestemme piirissä melko tuntematon; ainakaan en ole huomannut kahden myöhemmän Uuden testamentin käännöksen kieliasusta puhuttaessa viitattavan siihen.

Kirjoittaja esittää ensin yleisiä huomautuksia, 12 ryhmää erilaisia koko käännöstä koskevia seikkoja, ja sitten luku luvulta yksityiskohtia, joihin hän ehdottaa muutoksia tai joista hän antaa komitealle kiitoksia (eräässä kohdassa: vanhaa käännöstä lukiessa »tuntuu kuin raskailla ratailla kivikkoteitä ajaisi», uutta lukiessa »kuin purressa järven sinistä selkää viiletäisi»).

Yleiset huomautuksensa tekijä aloittaa lauseella: Komitea jättää liiankin usein pois persoonalliset pronominit »minä», »sinä», »me», »te». Näiden pitäisi olla hänen mielestään esillä »1) silloinkuin ne ovat vastakohtana jollekulle toiselle puhu-

valle tai toimivalle personalle; 2) silloinkuin stiilin ylevyys ja juhlallisuus vaatii, varsinkin Herran omia sanoja esitettäessä; 3) lauseen ja liiatenkin värssyn alussa». Todisteeksi hän luettelee kymmenkunta esimerkkiä suuresta määrästä kohtia, »joissa meidän mielestämme persoonallisen pronominin käyttäminen antaisi lauseelle enemmän voimaa, jopa selvyyttäkin». Niinpä esim.: »— — uusi osastokin alkaa: 'Olette kuulleet sanotuksi.' Pitäisi välttämättömästi kuulua: 'Te olette' j.n.e.» Samaten moni seikka »vaatii» lauseen *Totisesti sanon teille* kuulumaan täyteläisenä: *Totisesti minä sanon teille*.

Näemme tästä, että uuden raamatunkäännöksemme »perääntymistä», persoonapronominin runsaampaa käyttöä kuin aikaisemmassa ns. Ahon käännöksessä oli laita, ei ehkä ole ainakaan kokonaan pantava viimeisen kielentarkastajan Mannisen syyksi. Eri asia on, että Mannisen hyväksymää K. Suomalaisen kantaa tässä kohden voidaan hyvin perustein vastustaa (ks. siitä esim. Vir. 1933 s. 279).

H. T.